

MIRAS

Mediació i Interpretació:
Recerca en l'àmbit social

LA INTERMEDIACIÓ LINGÜÍSTICA PER PART D'INFANTS I JOVES A CATALUNYA: PANORÀMICA GENERAL, REFLEXIONS I PROPOSTES. Els resultats dels projectes ILM i EYLBID

Mireia Vargas Urpí i Marta Arumí

Continguts

Projectes

Objectius

Metodologia

Resultats

- Abast, ús i freqüència de la ILM
- Perspectiva de gènere
- Edat
- Impacte en el rendiment escolar
- Impacte en les emocions
- Impacte en les relacions
- Impacte en les llengües

Conclusions i recomanacions

"Young natural interpreters: child language brokering in education, social services and healthcare settings"

Projecte finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats (RTI2018-098566-A-I00)

"Empowering Young Language Brokers for Inclusion in Diversity"

L'Associació Estratègica EYLBID ha estat finançada pel Programa Erasmus + de la Unió Europea (2019-1-ES01-KA201-064417)

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

eylbid

KANEDA
GAMES

11
102
1004

Leibniz
Universität
Hannover

The Open
University

uo
N University of
Northampton

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Equip EYLBID

Perspectiva interdisciplinària

- Traducció i interpretació
- Psicologia
- Anàlisi del discurs
- Ensenyament de llengües
- Disseny i producció de videojocs

Objectius

- Aconseguir una millor comprensió de la intermediació lingüística per part dels joves de tot Europa
- Proposar un conjunt de directrius per a la intermediació lingüística de nens i joves a Europa
- Dissenyar activitats relacionades amb la intermediació lingüística per incloure-les en els programes d'estudi dels centres d'educació secundària

L'equip ILM

Objectius del projecte ILM (I)

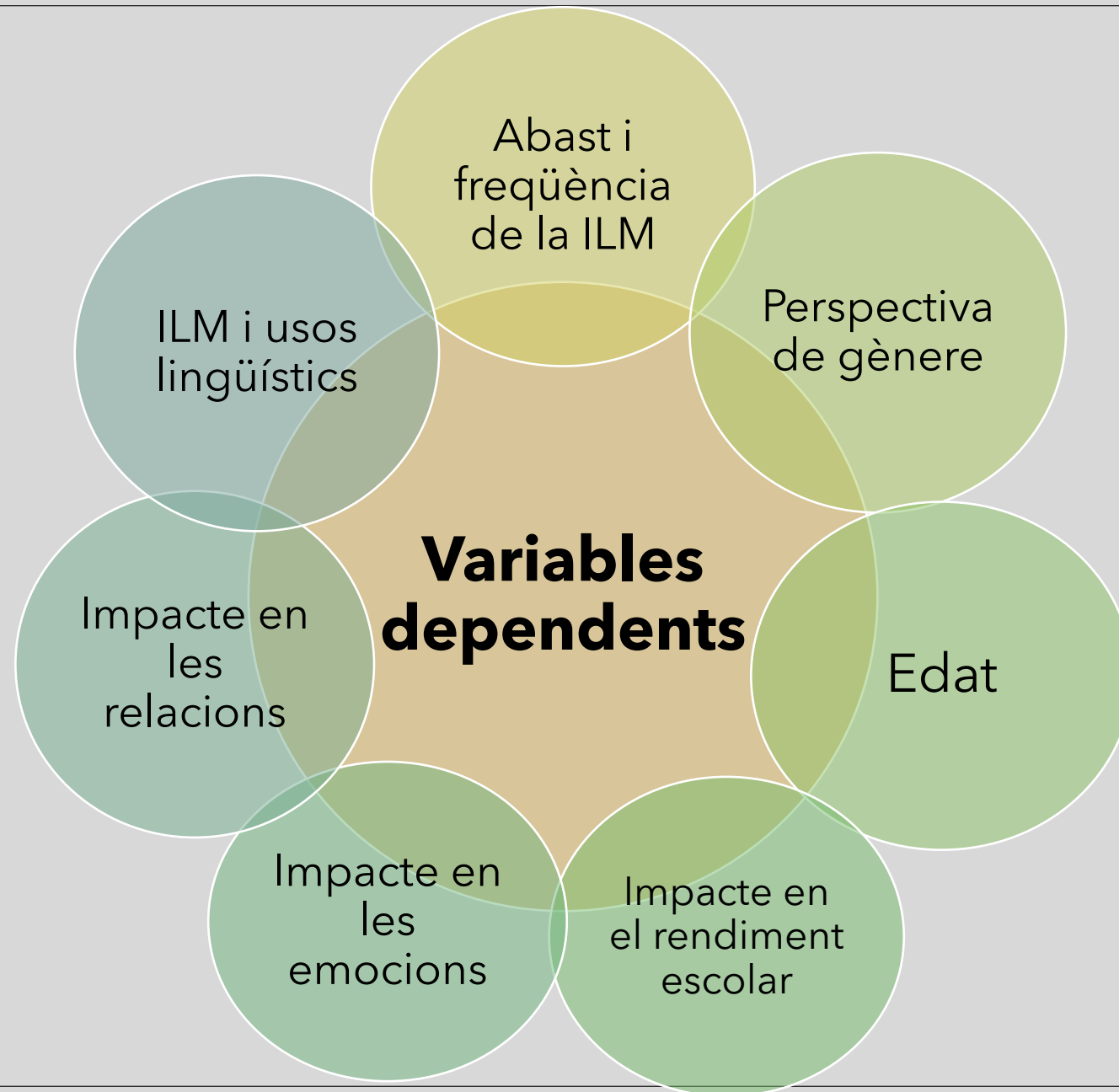

- Descriure la intermediació lingüística per part de menors (ILM), una pràctica que ha esdevingut habitual a la nostra societat, però que ha estat molt poc estudiada fins al moment;
- Proporcionar informació objectiva i empírica sobre l'extensió i les característiques de la ILM en les principals comunitats immigrades a la província de Barcelona, tenint en compte un ampli ventall d'aspectes, així com també les diferents perspectives dels actors involucrats en l'acte comunicatiu;

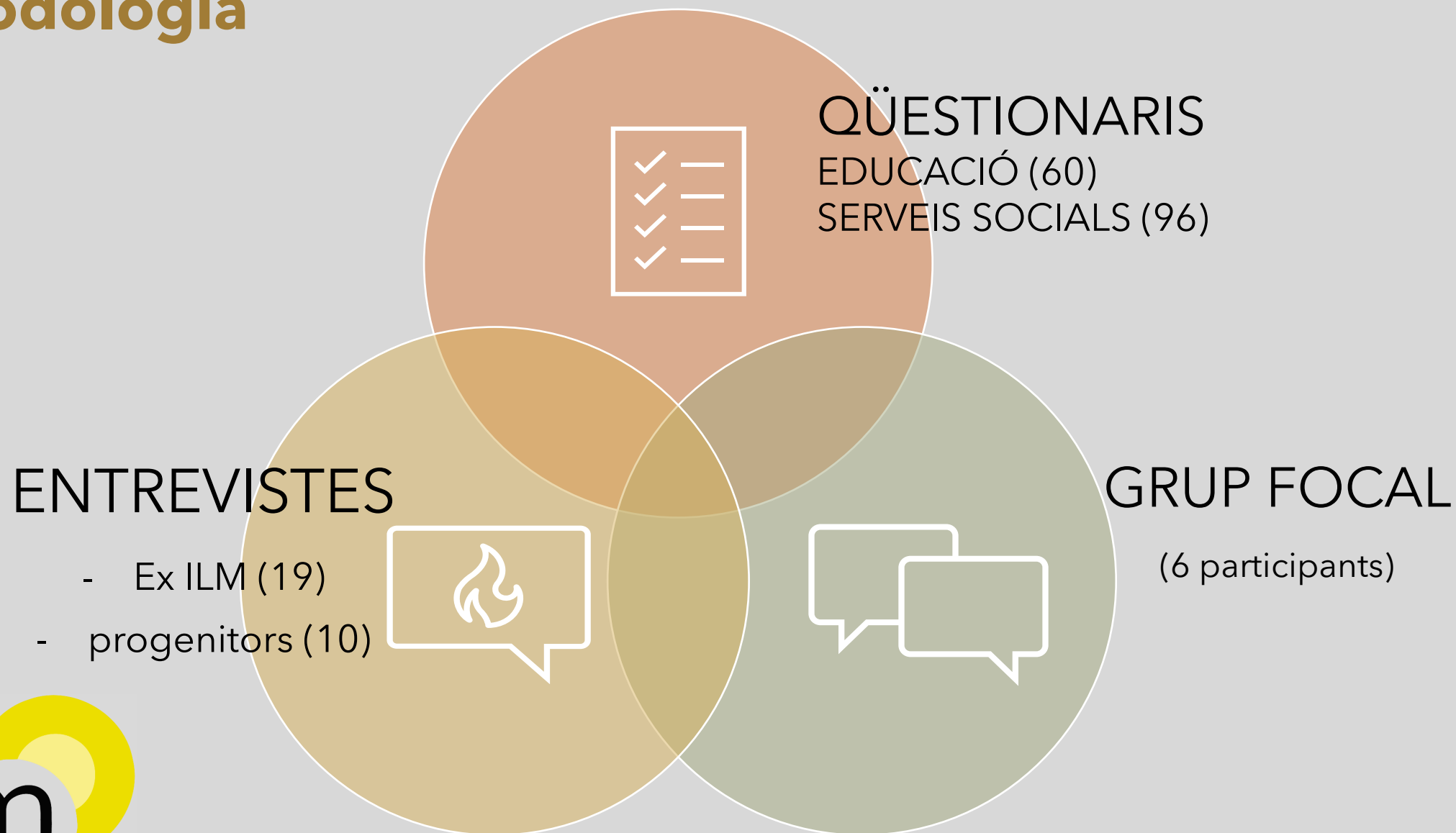
Objectius del projecte ILM (II)

- Sensibilitzar dels perills d'aquesta pràctica quan va més enllà de facilitar la comunicació en petites gestions;
- Empoderar infants i adolescents en la nova societat per mitjà de la revalorització de les llengües d'origen;
- Presentar la professió de la interpretació i les seves diverses modalitats a joves estudiants que ja tenen un nivell de competència alt en dues o més llengües, així com també als seus progenitors i tutors.

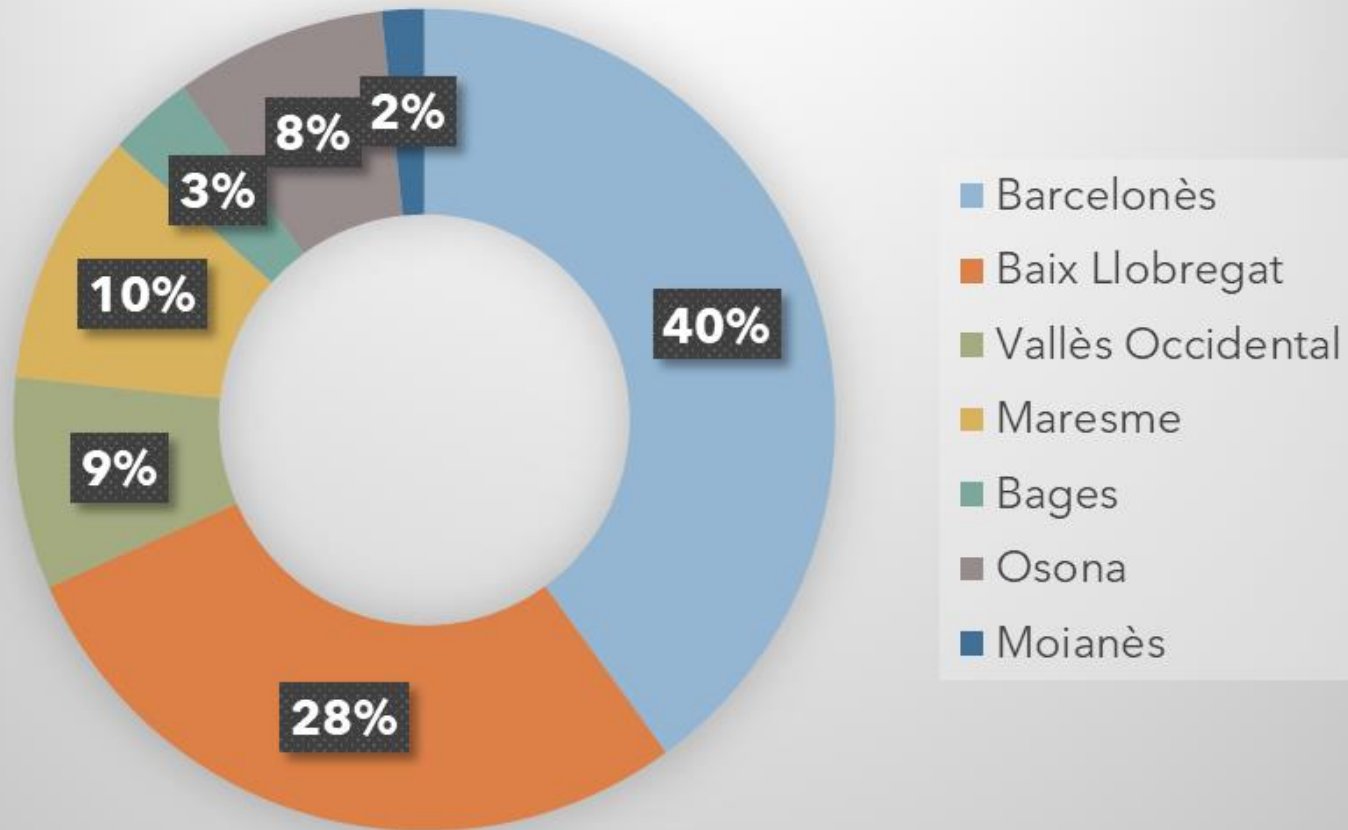
Metodologia

RESULTATS

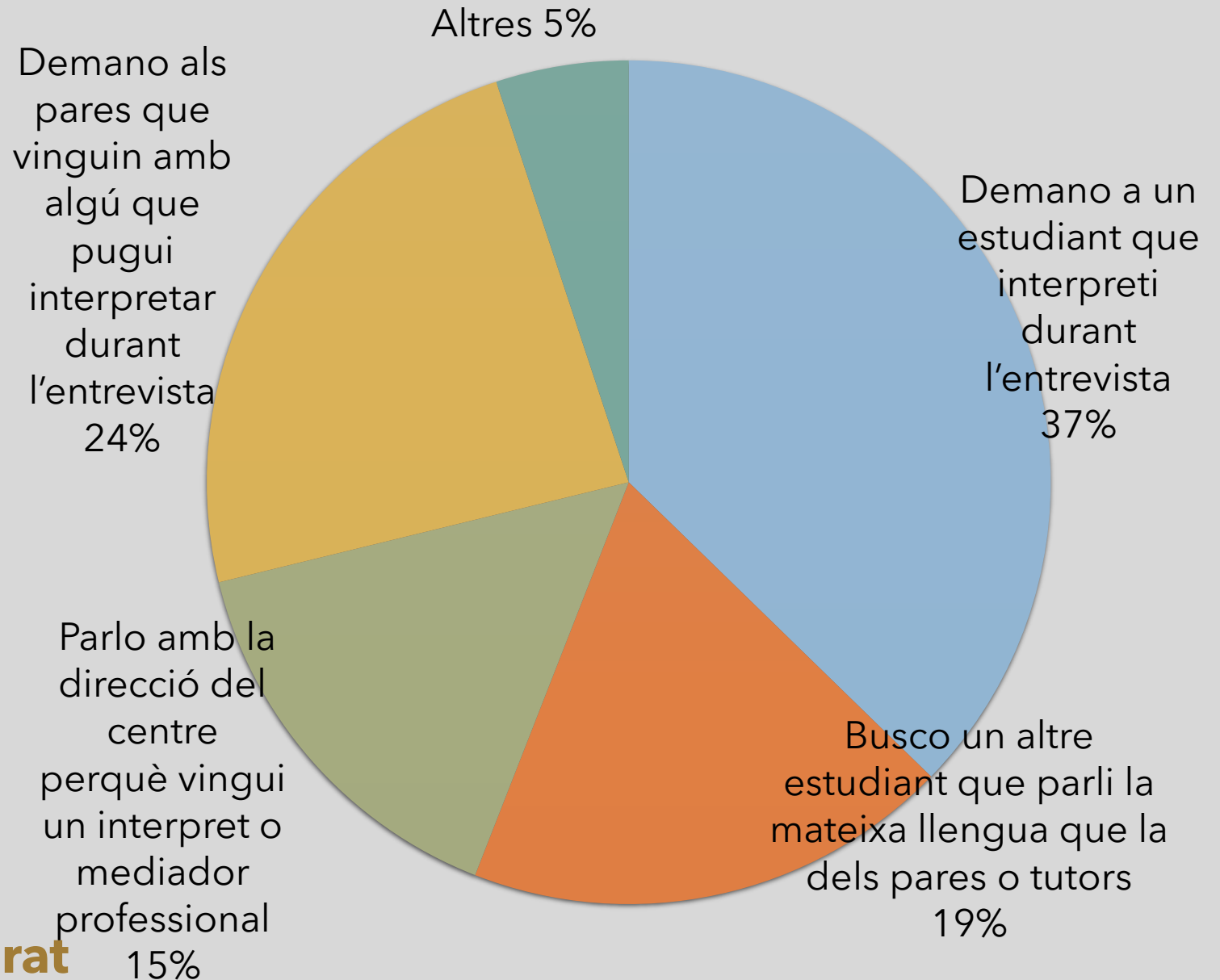
Respostes per comarques

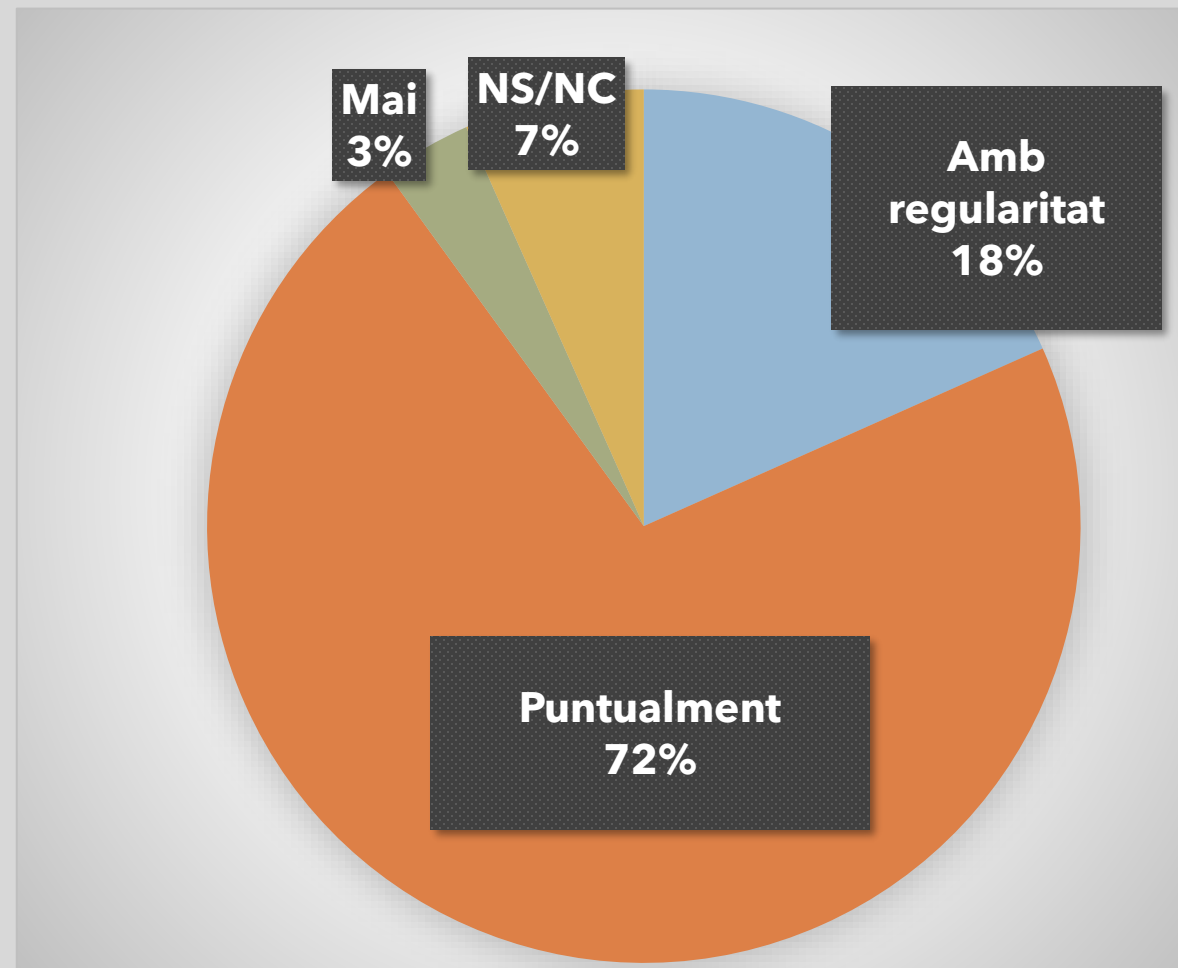
**Qüestionaris
àmbit educatiu**

**Què fas quan
necessities
comunicar-te
amb
progenitors
que tenen una
competència
lingüística
limitada en
català i
castellà?**

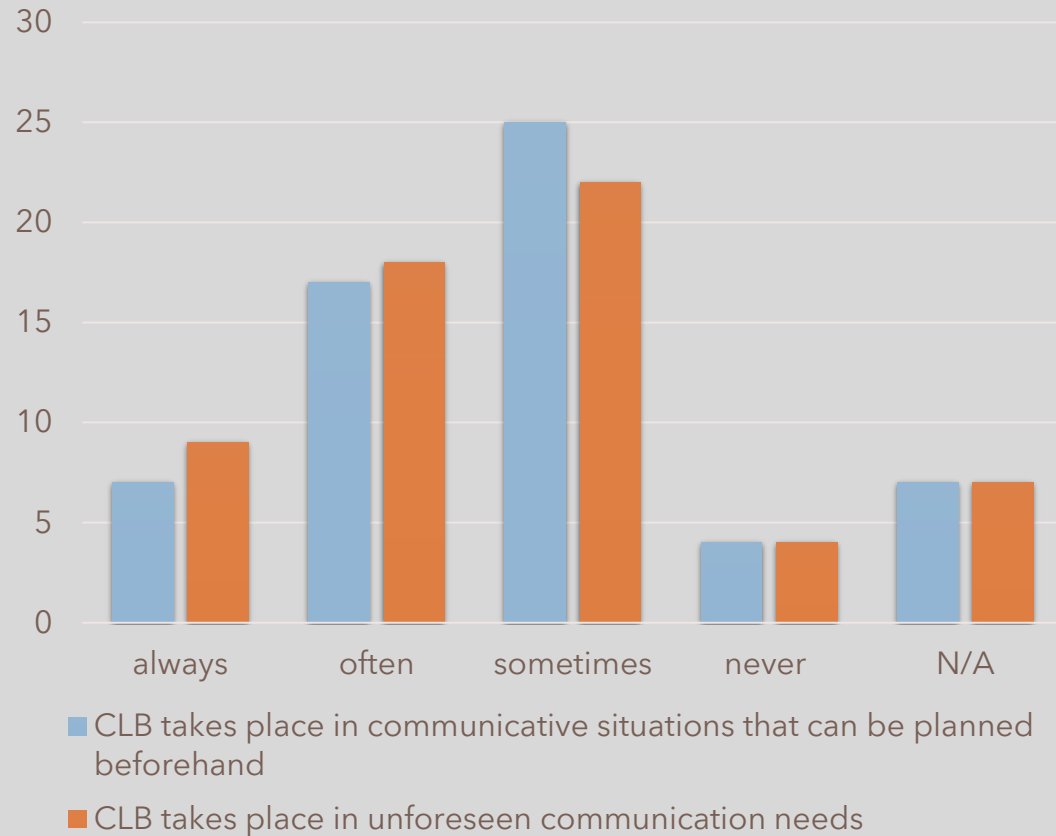
Respostes del professorat

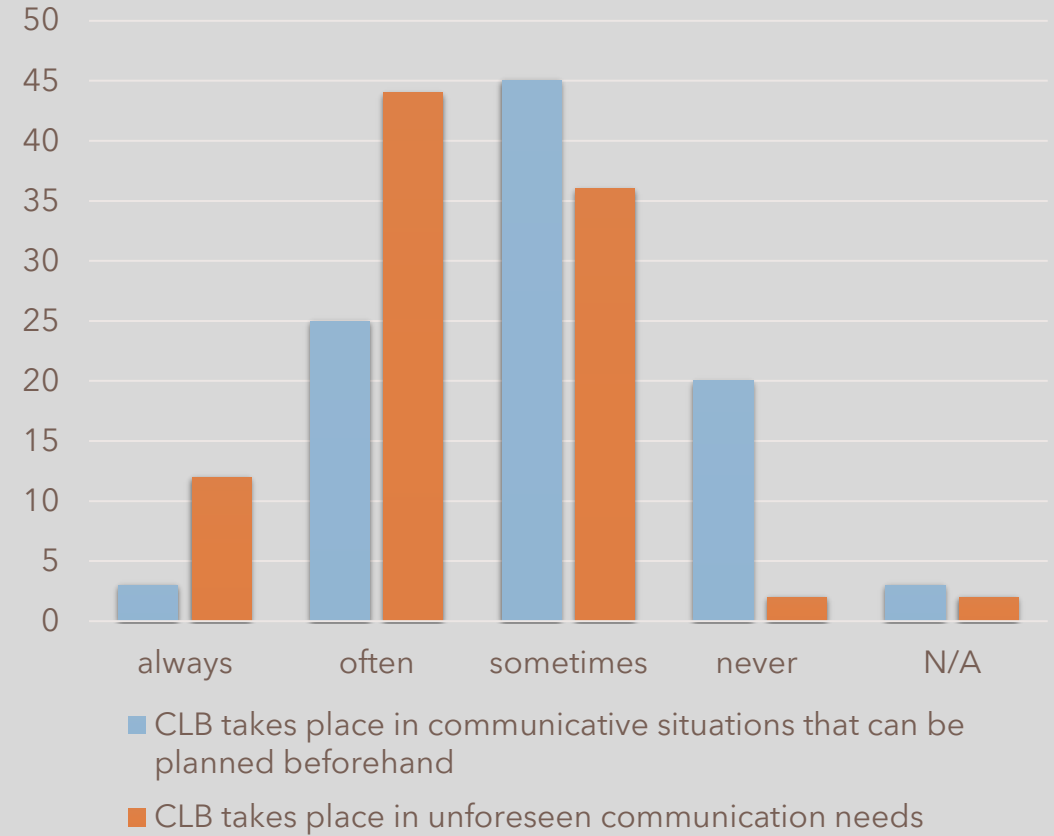
Freqüència d'ús de la ILM al centre

La ILM és només un recurs en casos d'urgència?

Educació

Serveis socials

La ILM implica a vegades faltar a classe

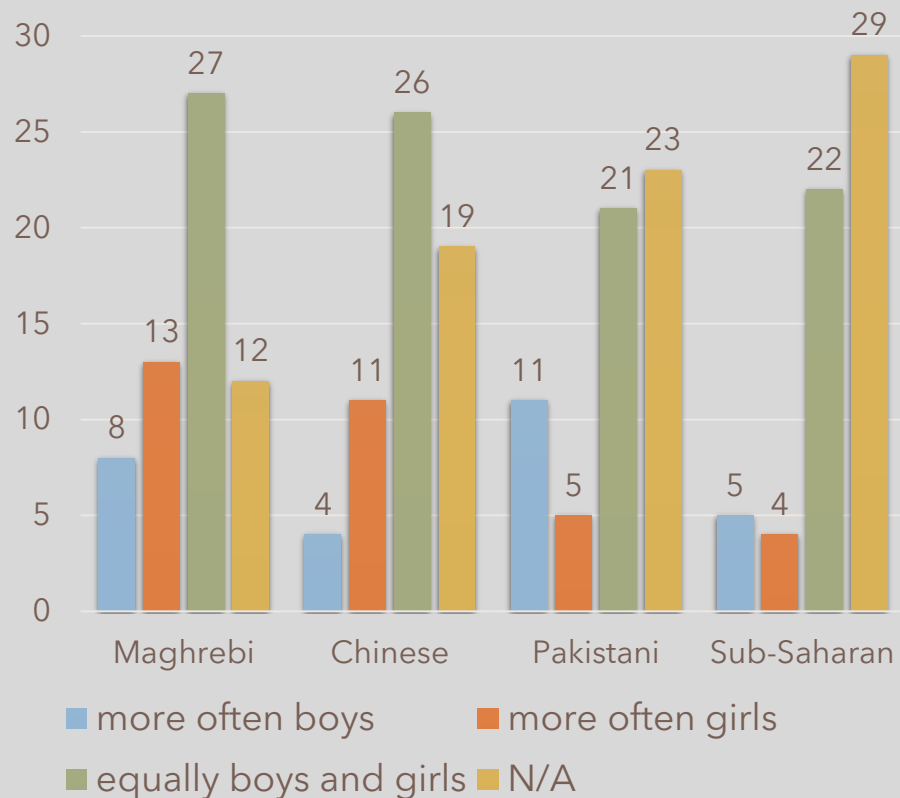

«Me acuerdo de una vez que estábamos en segundo de la ESO haciendo tutoría, y estábamos haciendo una clase como de... relajación. **Pues llamaron a la puerta y dijeron que me tenían que llevar a hacer algo y yo "pffff..."** (...) [L]as traducciones suelen ser, dentro de lo que cabe, rápidas, no suelen durar una hora, por lo tanto, no me salto toda la clase. **Pero claro, cuando me sacan de una clase es que estaba haciendo clase** [pone énfasis], así molestan a las clases, pero ahora mismo tampoco como que me importaría porque sé que sería un periodo corto de tiempo, así que... no sé». (Xue, jove adulta)

Però la majoria dels progenitors solen dir que normalment interpreten fora de l'horari escolar:
«Fer que ell perdi classes per a anar a traduir no està bé». (Liwei, pare)

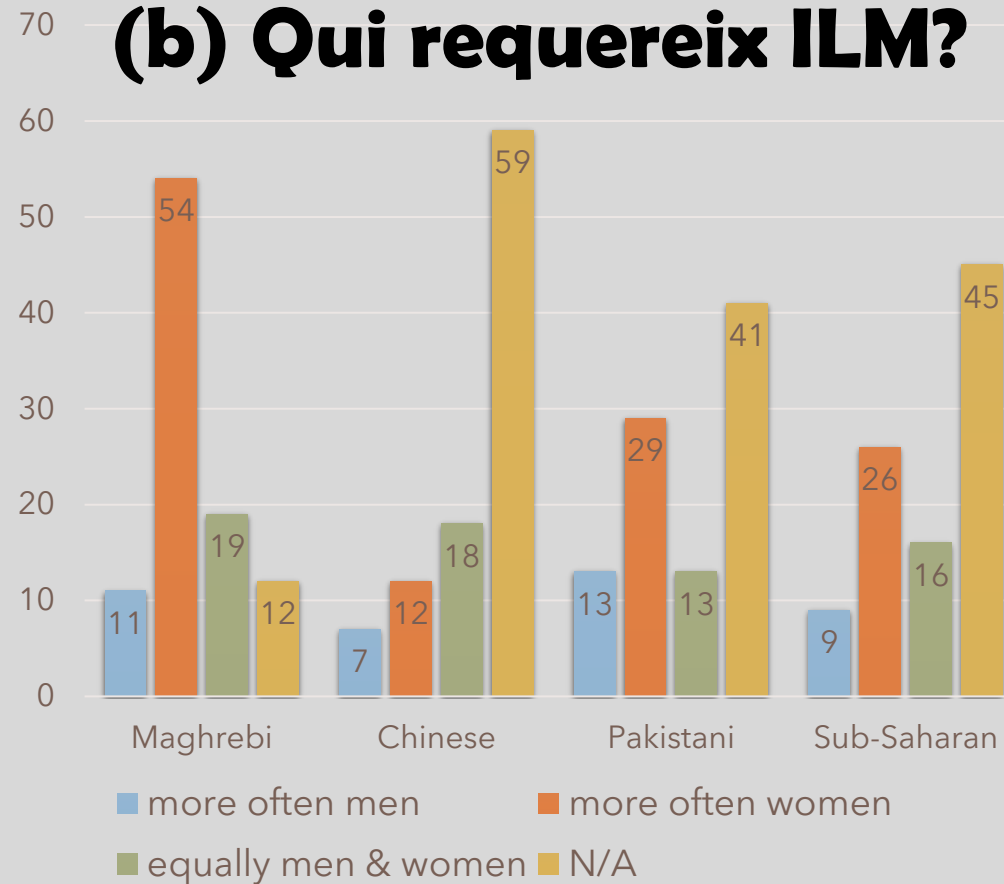
Gènere

(a) Qui duu a terme ILM?

Educació

(b) Qui requereix ILM?

Serveis socials

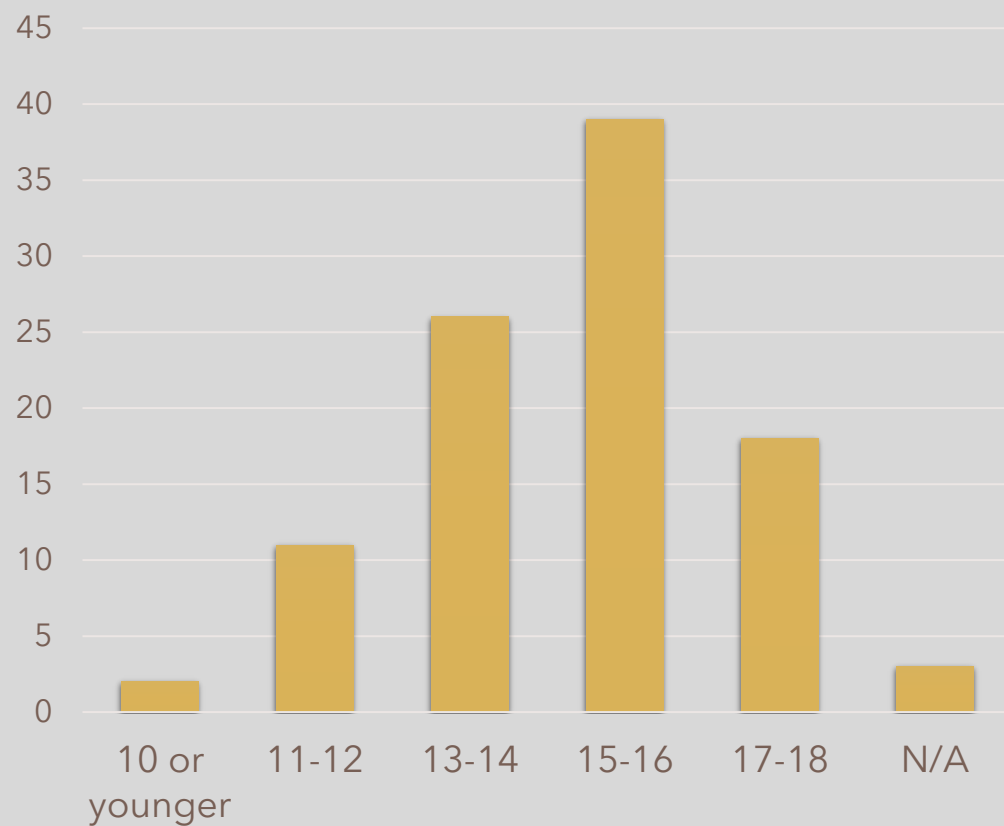
La ILM és una pràctica marcada pel gènere segons els joves adults

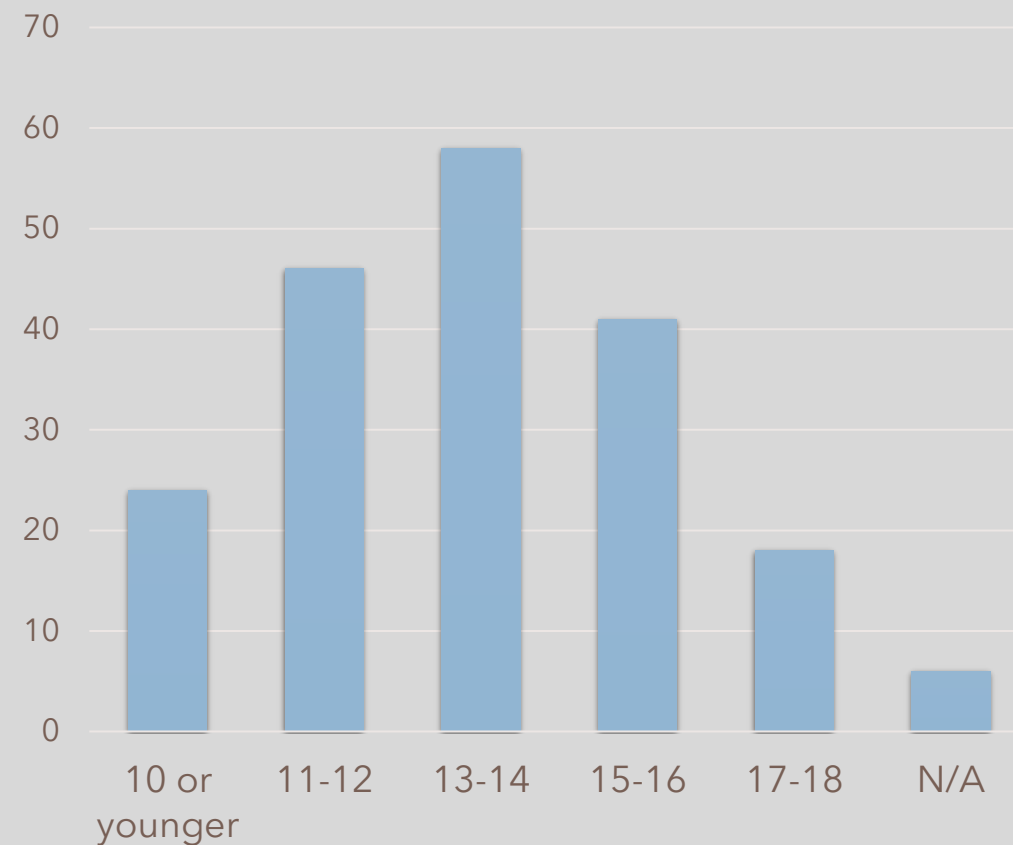
Entrevistes a joves adults: 17 dones + 2 homes

- ❖ La majoria recorden haver fet d'intermediàries per a les seves mares, àvies, tietes i amigues de les mares.
- ❖ «Aunque no sea tema hospitalario o del ginecólogo, era más que fueran las chicas que el chico» (Dounia)
- ❖ «Porque las chicas son más responsables. Más fiables, los chicos no... » (Salima)
- ❖ «La mayoría de veces, el 99,9999% de veces, [interpretaba para] mujeres. Entre familiares y conocidas de mi madre.» (Dounia)

Edats

Educació

Serveis Socials

Inicis

«Al metge, a la nena, me l'enduia als cinc o sis anys i la nena ja parlava abans que parlés jo amb el metge. Li preguntava abans que jo pogués explicar res. Ella parlava amb el metge” (Dassin, mare)

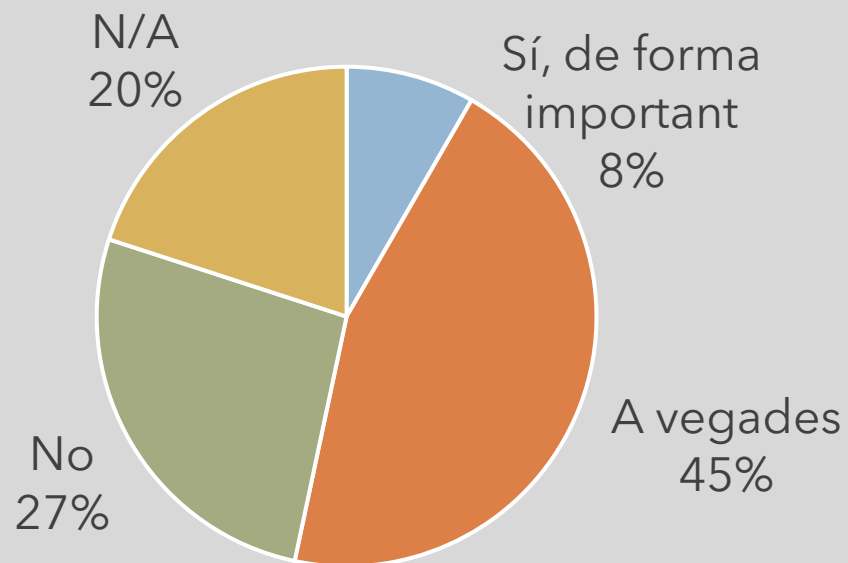
«[Empecé....] eh... ¿a los nueve años? Ya cuando controlaba un poco más el idioma, a los diez... y hasta los dieciséis o así». (Dounia, jove adulta)

«Vaig haver de fer aquesta tasca quan jo mateixa portava molt poc temps i no dominava molt bé l'idioma».” (Nazia, jove adulta)

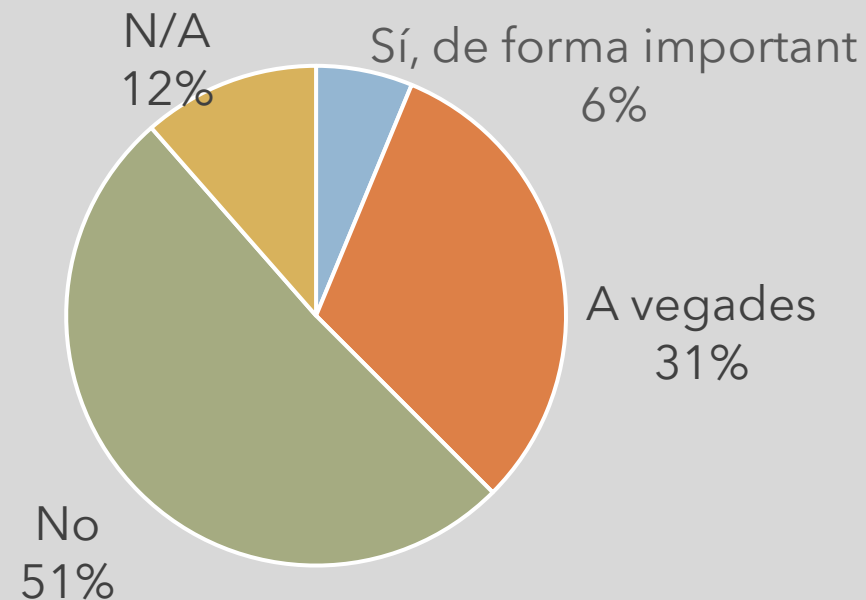

Impacte de la ILM en les llengües parlades

escoles

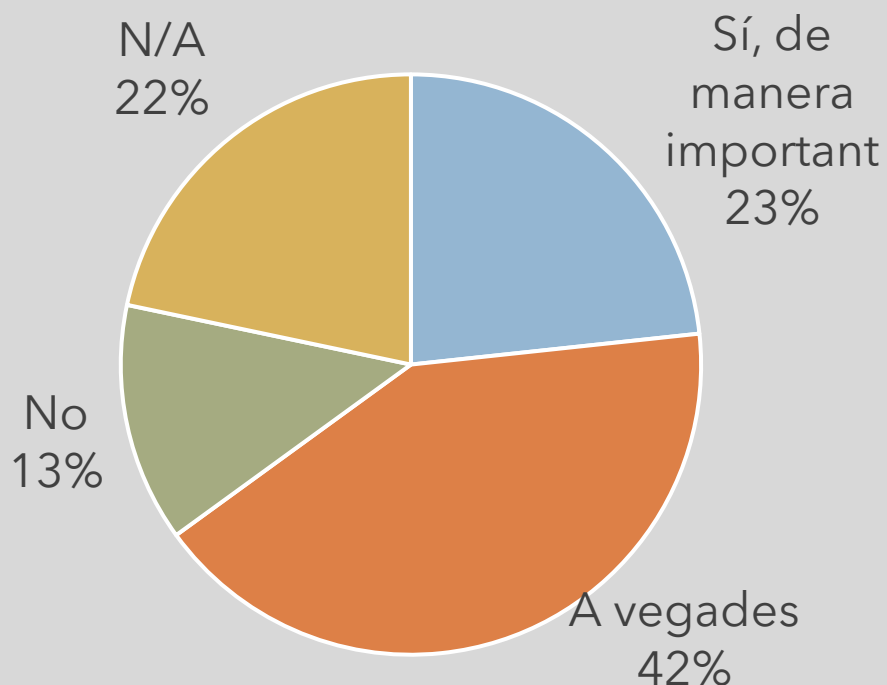
serveis socials

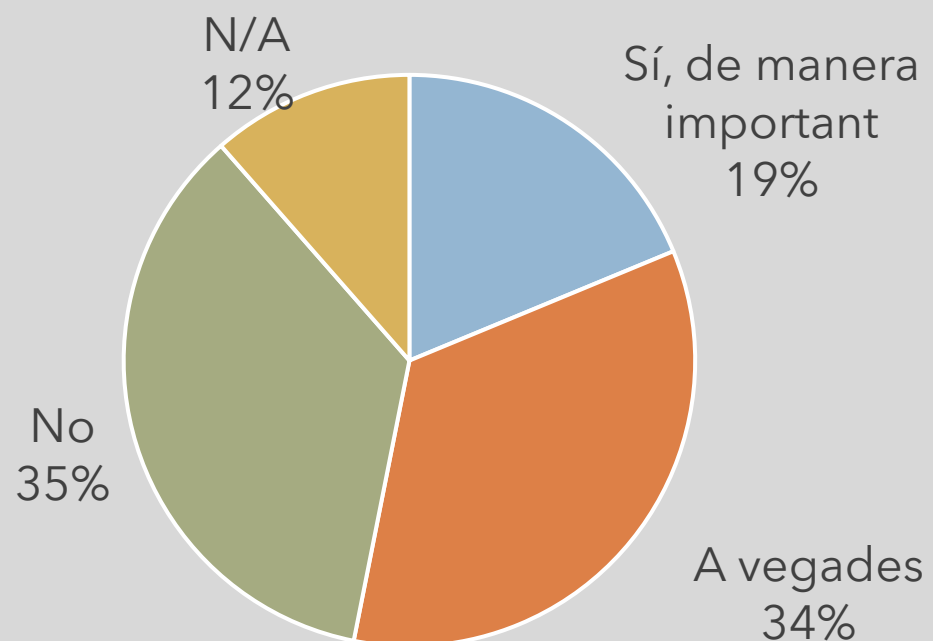
Impacte positiu en l'adquisició del català?

Impacte de la ILM en les llengües parlades

escoles

serveis socials

Impacte positiu en l'adquisició del castellà?

Impacte de la ILM en les llengües parlades

«Sí, sí, tanto uno como el otro, las dos lenguas. Porque si no lo haces nunca te toca ampliar ese vocabulario, porque no sabría cómo se nombran esos documentos, ni en chino ni en español, porque es un vocabulario muy técnico que tienes que ir a aprender al momento.»

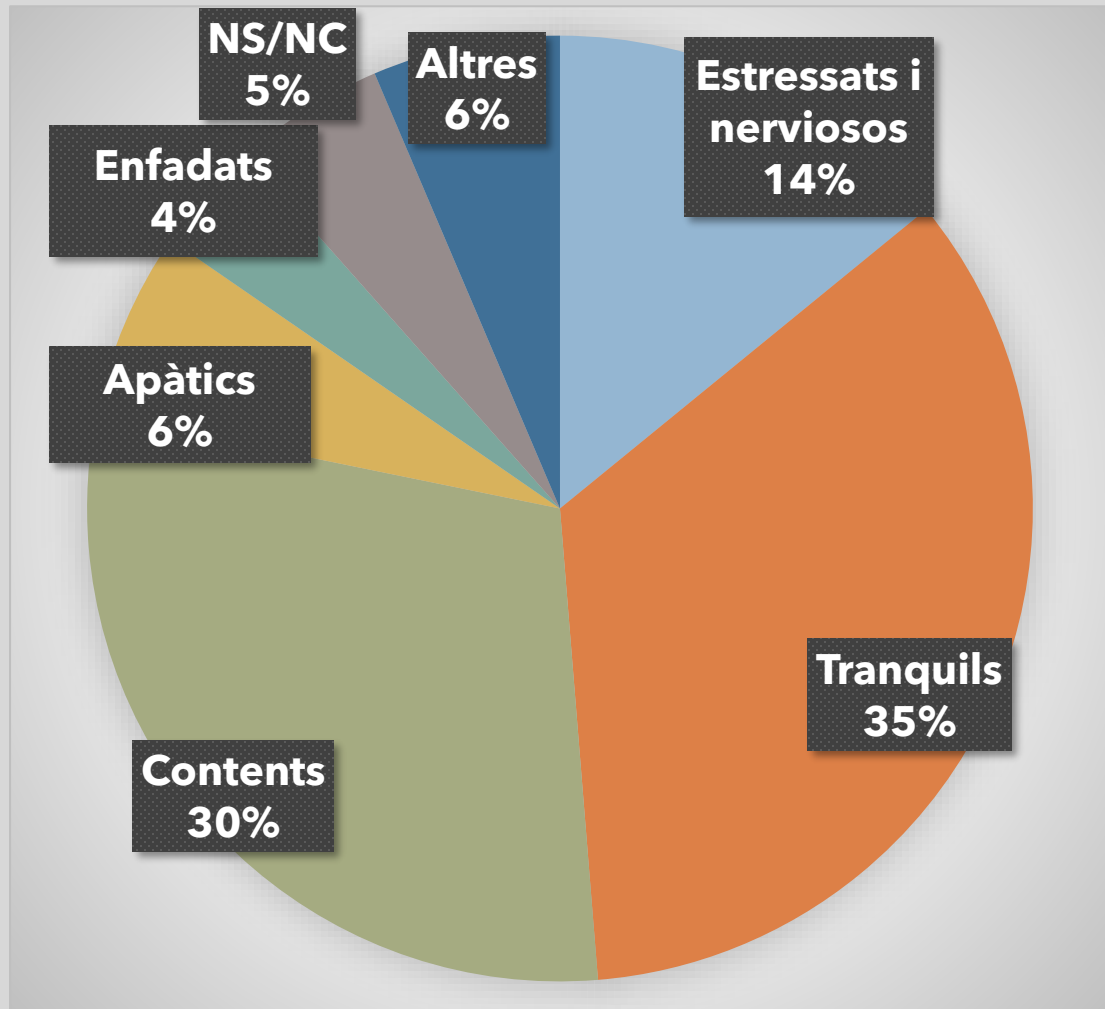
Zhousi, jove adulta

«En el meu cas sí que ha influenciat una miqueta el fet que hagi estat intermediadora, eh... perquè he après més àrab, i m'he interessat en aprendre'n més encara.»

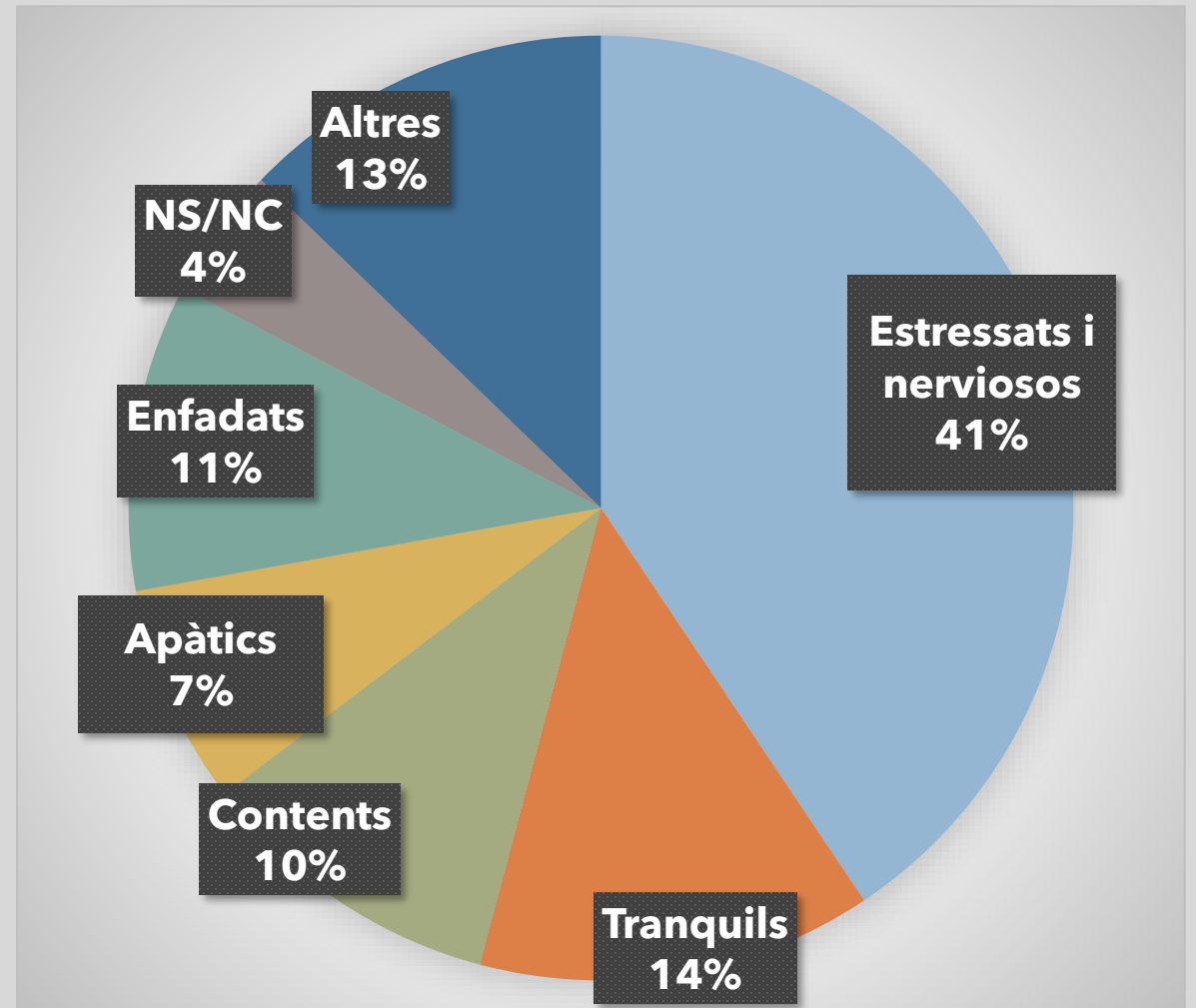
Farah, jove adulta

- En un **26%** la ILM els ajuda a millorar tant en català com en castellà
- En un **78,9%** la ILM ajuda a millorar la competència comunicativa en les seves llengües d'origen
- En un **36,8%** la ILM ajuda a prendre consciència de les cultures d'origen/sentit de pertinença

Impacte emocional

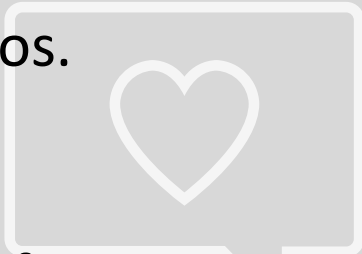
Educació

Serveis Socials

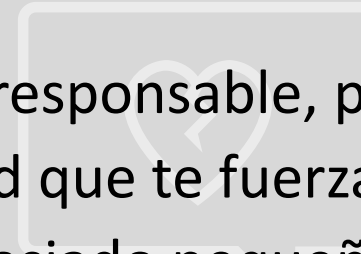
Impacte emocional

Emocions positives: pràctica privilegiada, poder ajudar als altres, sentir-se bé, recompensats, guanyar reconeixement, sentir-se orgullosos de sí mateixos.

«Sí, era gratificant, com un fet de contribuir i de poder ajudar a un altre que està en la mateixa situació que tu quan vas arribar». (Aisha, jove adulta)

Emocions negatives: obligació; problema; incomoditat; preocupació; culpabilitat; responsibilitat (vers els altres, la comunitat, manca de preparació, manca de coneixements i habilitats, vergonya).

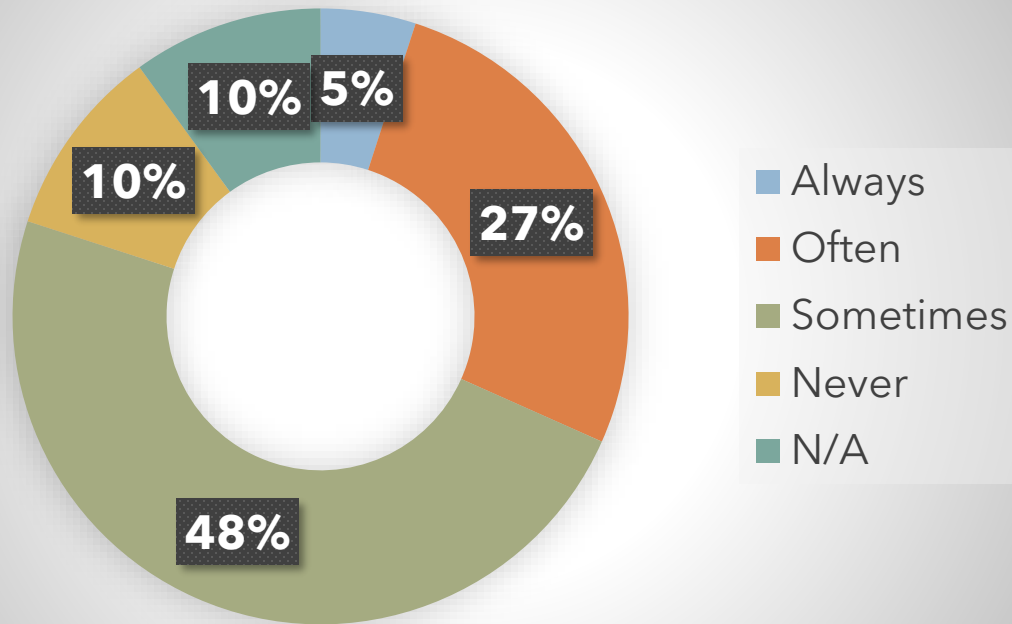
«Me veía más responsable, pero es una responsabilidad que te fuerza... no te sale... era demasiado pequeña y yo pensaba que no tendría que hacer ese rol, ese papel de traductora, porque todavía no estaba preparada». (Li Hua, jove adulta)

Impacte en les relacions amb el professorat

- Millora de les relacions
- Sentiment de confiança
- Sentir-se valorat

«No, era una mica... com dir-ho... era una mica que em donava orgull, era per part meva que el professor veia que jo era bona estudiant, que podia confiar en mi i que podia demanar-me que ho feia i que ho faria bé». (Meiling)

Impacte en les relacions amb la família

- Llaços més estrets, però major preocupació pels seus pares
- Intercanvi dels rols tradicionals (adultificació)

«Pero antes de China yo era más una niña... me acompañaban a hacer muchas cosas, mi familia, mis tíos y mis tías, mis padres... Pero después de venir a España me di cuenta de que yo les tenía que acompañar a ellos a hacer muchas cosas. Que yo les tenía que enfrentar muchas cosas, en lugar de ellos enfrentar a mí.» (Li, jove adulta)

Impacte en les relacions amb la família

Els pares no
aprenen la
llengua

«Hi ha famílies que, per exemple, ja porten diguéssim uns quants anys vivint aquí... tres o quatre anys... doncs, clar, quan arriben aquí és important que tu ajudis a l'altre gent, perquè no tenen cap altre ajuda. Però, clar, a mesura que va passar el temps... si mai han vist una necessitat d'això de que hagin d'aprendre ells.. doncs no ho fan, i sí que hi ha gent que com sempre tenen algú que els està ajudant no acaben de fer això de llançar-se, d'aprendre....» (Rashmir, jove adult)

Impacte en les relacions amb la família

Els pares
s'enfaden quan
no aconsegueixen
transmetre el
missatge

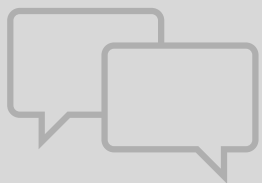
«Y yo decía que no puedo... y ella me decía "¡has estudiado tantos años español y no puedes traducir esto!" Ahora mismo tampoco podría traducirlo, porque son palabras profesionales, muy técnicas. » (Leizi, jove adulta)

Impacte en les relacions amb la comunitat

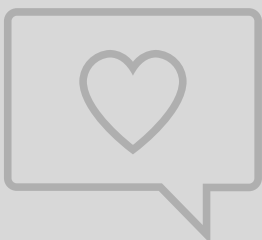
La comunitat
reconeix la ILM i
els ho reconeix

«I moltes d'elles després m'han dit "si jo sé moure'm en tren és gràcies a tu, perquè jo no sabia quina línia agafar, com anar..." i això sí que és molt gratificant.»
(Aisha, jove adulta)

Perspectives i sensacions dels progenitors

Consciència de les limitacions dels fills: saben que no tenen prou nivell de les llengües en què han d'interpretar i sobretot posen èmfasi en la manca de vocabulari en les llengües d'herència.

Cooperació: «Abans d'anar (a la cita), li dic: "hauràs de dir això i allò, i allò altre, saps? (...) Li explico de què anirà el tema, on anem i tot això. Perquè la nena sàpiga on anem i quines paraules farem servir» (Jasmine, mare)

Els fills «filtren» la informació: els progenitors admeten que els fills no sempre ho interpreten tot: a vegades ometen informació que els afecta (per exemple, males notícies) o que pensen que no és adequada.

Conclusions

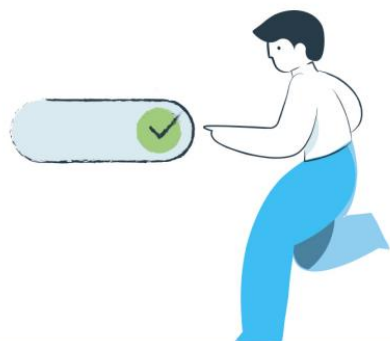
1. La ILM és una pràctica habitual poc visibilitzada.
2. S'identifica la necessitat que les tasques de facilitació de la comunicació recaiguin en un intèrpret professional (28,6%).
3. Diferències importants entre l'àmbit educatiu i l'àmbit dels serveis socials. L'escola és un context més proper i amable.
4. La ILM és una pràctica que sol recaure en dones.
5. Contradiccions en les visions sobre les emocions: positives per al professorat - negatives per als joves adults (possible biaix).
6. Consciència dels pares sobre les limitacions dels seus fills.
7. La recerca en ILM com a base per a la formació i la conscienciació (projecte ILM i Eylbid).
8. Recomanacions

EN QUINS CASOS ES POT DEMANAR A INFANTS I JOVES QUE ACTUÏN COM A INTÈRPRETS?

*Molts infants i joves fills de famílies migrades fan tasques de traducció i d'interpretació per a les seves famílies o altres alumnes o adults a l'escola o l'institut i d'altres serveis públics; aquesta pràctica es coneix com a «**intermediació lingüística per part de menors (ILM)**».*

Cal que l'infant/jove hi estigui d'acord i en tingui ganes.

No hi ha d'haver conflictes d'interès (per exemple, temàtiques que afectin l'infant/jove directament o indirectament, o que el puguin incomodar).

L'infant/jove no ha d'intervenir en situacions sensibles o inadequades per l'edat.

BONES PRÀCTIQUES

Garantir la supervisió i seguiment d'un adult:

crear un clima de confiança, explicar a l'infant/jove que ho pot deixar quan vulgui, preguntar-li com ha anat, trobar un espai adient, etc.

Incentivar l'organització d'activitats relacionades amb la ILM: reconèixer la tasca amb una medalla o certificat simbòlics, informar positivament els pares, redactar cartes de recomanació per a futurs estudis o feines, etc.

Programar la intervenció de manera que no interfereixi amb l'activitat lectiva.

POSSIBLES SITUACIONS

L'infant/jove interpreta per a un nou company a qui el professor explica el funcionament de l'escola i la distribució dels espais.

L'infant/jove interpreta en una xerrada informal entre la tutora i el pare i la mare d'una nova companya (per exemple, per explicar una sortida o donar informació puntual).

A dins de l'aula, l'infant/jove dona suport a un company que ha arribat fa poc i desconeix el català.

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

MIRAS

Projecte finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.
(MCIU/AEI/FEDER, UE, ref. RTI2018-098566-A-I00).

Gràcies!

<http://pagines.uab.cat/ilm>

<https://pagines.uab.cat/eylbid/>